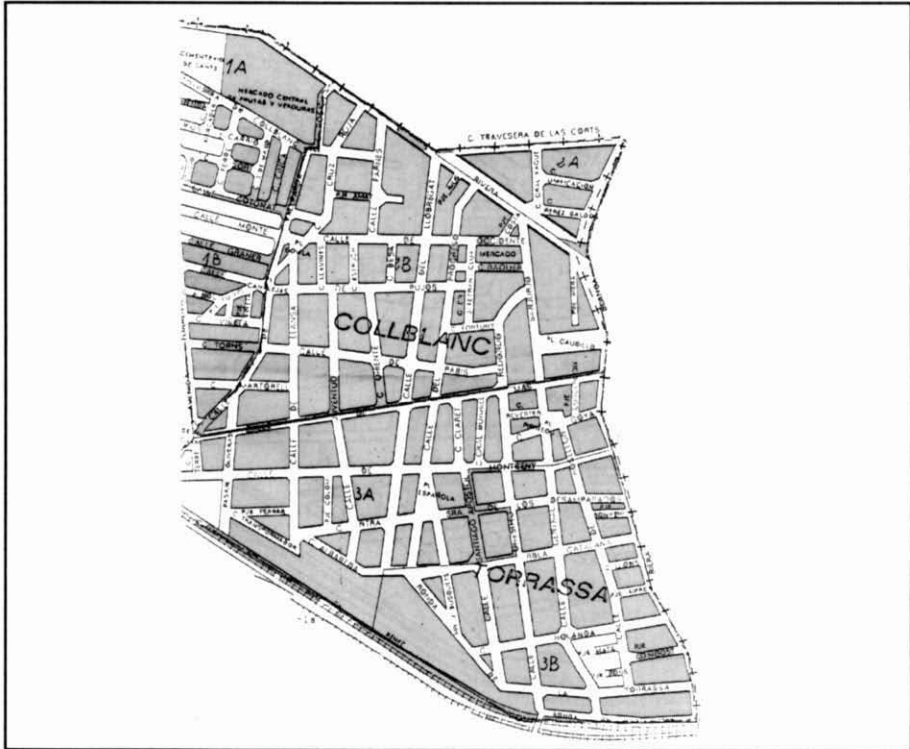

LA LLUITA CONTRA EL PLA PARCIAL

Hem deixat per al final l'entitat que més veïns ha mogut en el període dels setanta. L'Associació de Veïns, indestriablement lligada al Pla Parcial que afecta el barri, perquè representa en sí mateixa tant el moment de màxim creixement de l'associacionisme com el moment de la forta decadència a què s'ha vist abocat.

Sota el mandat de José Matias de España Muntadas (1962-73) s'aproven els Plans Parcials i es realitza l'operació més important en política urbanística. S'aproven les "Ordenanzas de Edificación Municipales" que permeten, no només la legalització de la situació existent, sinó que possibiliten des de l'escassetat del sòl existent, reduir l'amplitud de vivendes. El període 1963-70 va ser l'època d'or dels constructors (avui, a més, coneixem els problemes de l'aluminosi). La situació esdevingué explosiva i s'acabà demanant la revisió de les "ordenanzas municipales".

El juliol de 1970 l'Ajuntament de l'Hospitalet va presentar a informació pública el Pla Parcial d'ordenació urbana del sector Collblanc-la Torrassa. El Pla tenia com a objectiu resoldre la creació d'espais lliures, eixugar el dèficit de dotacions del sector, ampliar els serveis públics i remodelar la principal trama viària. El dia 20 de juliol del 1970 el Ple de l'Ajuntament aprovava inicialment aquest Pla Parcial que es va presentar immediatament a informació pública. La votació va ser molt renyida: empat a nou vots i desempat per part de l'alcalde qui, dies després, aprofita la Festa Major de la Torrassa i fa un discurs demanant un vot de confiança a la corporació que, segons ell, pretén actuar justament. Els veïns afectats provoquen un fort escàndol.

Reproducció Pla Parcial. "Les raons d'una lluita urbana". Collblanc-La Torrassa. 1974. Fundació Jaume Bofill.

Font: Raimon Bonal

"Primeras reacciones ciudadanas en contra del Plan Collblanc-Torrassa, han sido formuladas por las familias que viven en la Pza.del Caudillo desde 1944." (La Vanguardia 28-7-79)

Paral·lelament, la premsa dóna a conèixer el text de la impugnació que el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i Balears presenta al Pla. El problema més greu, segons el Col·legi professional, és el finançament del Pla i la solució que es donarà a les famílies afectades.

A partir de la promulgació de la Llei Fraga (1966), s'obre una petita porta que permet a certs mitjans de comunicació adquirir una certa credibilitat i protagonisme que s'havia perdut des del

1939. L'àmbit que en resulta més beneficiat és el de la informació local. Alguns diaris com "El Correo Catalán" i "El Noticiero" milloren els seus tiratges, i a partir del 1968, "Tele Expres" comença una línia força combativa dins les seves possibilitats. Aquest mateix any comença a fer força dins el món de la informació el grup Mundo. No podem oblidar tampoc aquells professionals de la informació que s'estan renovant generacionalment i professionalment, i que comencen a assumir un compromís anti-franquista i fins i tot a formar el Grup de Periodistes Democràtics.

Aquest compromís es fa evident el paper que juga la premsa al llarg del conflicte del Pla Parcial i en la lluita per millorar el barri que porta a terme l'Associació de Veïns.

"El Gobierno Civil da luz verde a la solicitud de los vecinos para crear la Asociación de Vecinos" (Tele Expres, 2-3-71)

També "La Vanguardia" (4-3-71 i 28-4-71) es fa ressò d'haver-se constituït l'Associació:

"Constitución de una Asociación de Vecinos contra el Pla"

"La Asociación de Vecinos de Collblanc-Torrassa celebra su primera asamblea con 100 socios."

Cal recordar que a "La Vanguardia", els veïns de Collblanc-la Torrassa tenen un aliat extraordinari: el periodista José Mª Puig de la Bellacasa, veí aleshores de la Torrassa que, com molts d'altres, mantenia el caliu informatiu a la premsa més llegida.

Durant la dècada dels seixanta comencen a organitzar-se petits grups en alguns barris populars, amb la intenció d'atendre tota una sèrie de necessitats que l'administració ignora. Aquests grups troben sovint el suport d'entitats i de persones vinculades a l'Església (Cáritas Diocesana, JOC, centres parroquials, capellans-

obriers...). Sovint s'aixopluguen sota oficioses associacions de Cabezas de Familia, però també es creen, a l'empar de la Ley de Asociaciones de 1964, noves associacions de veïns que ja tenen plantejaments reivindicatius clars. Algunes d'aquestes es doten, aprofitant la Ley de Prensa e Imprenta de 1966, de butlletins o petites revistes que adquiriran un progressiu contingut de crítica social i de denúncia dels dèficits del barri, mentre l'esquerra clandestina comença a descobrir el potencial d'aquest front reivindicatiu i crea (1968-69) les primeres plataformes específiques per activar-lo: les Comissions Obreres de barri.

A partir d'un grup inicial que treballa a la parròquia de Sant Ramon es planteja la necessitat de fer un front comú per lluitar contra aquest Pla que preveu enderrocar part dels carrers Progrés i Occident, deixant el barri dividit en quatre zones. S'organitza una junta gestora que pugui presentar papers sense problemes. La comissió gestora la formen Antoni Ferrer Major, Felip Gómez Crespi, José Mª Mena, Eduardo Martínez, Miguel Reyes i José Espies. L'Associació de Veïns de Collblanc-la Torrassa va ser la primera de l'Hospitalet i va néixer al Bar Rius, al carrer Llobregat, on va seguir fins que es va traslladar al carrer Llansà l'any 1970. Al Taller és té molt interès a remarcar que l'associació ha nascut

Lluita contra el Pla Parcial.

Font: AAVV Collblanc-La Torrassa

amb el nom de Collblanc-La Torrassa i que la lluita la van portar plegats com un sol barri.

Quan es va voler fer la primera assemblea hi havia por.

Davant d'aquesta

por es planteja la possibilitat de fer una associació partint dels “Cabezas de familia”, però a l’hora de la veritat resulta que eren molt poc representatius, tal i com ens diu un participant.

“En total eran cuatro. Aquello no podía ser.”

L’Associació queda constituïda després de rebre el permís del Govern Civil el març de 1971. A partir d’aquest moment el barri de Collblanc-la Torrassa pot presentar una oposició organitzada al Pla.

“El Plan Torrassa-Collblanc afectará 853 viviendas y 251 comercios.” (Tele Expres, 4-2-71)

El 18 d’octubre de 1971, la Comissió Municipal d’Urbanisme, amb petits retocs, aprova el Pla Parcial. El Pla havia d’anar al Ministerio de la Vivienda per a la seva aprovació definitiva. El 4

Assemblea de veïns i veïnes; lluita contra el Pla Parcial.

Font: AAVV Collblanc-La Torrassa

A LA CONQUISTA DE UN BARRIO MEJOR

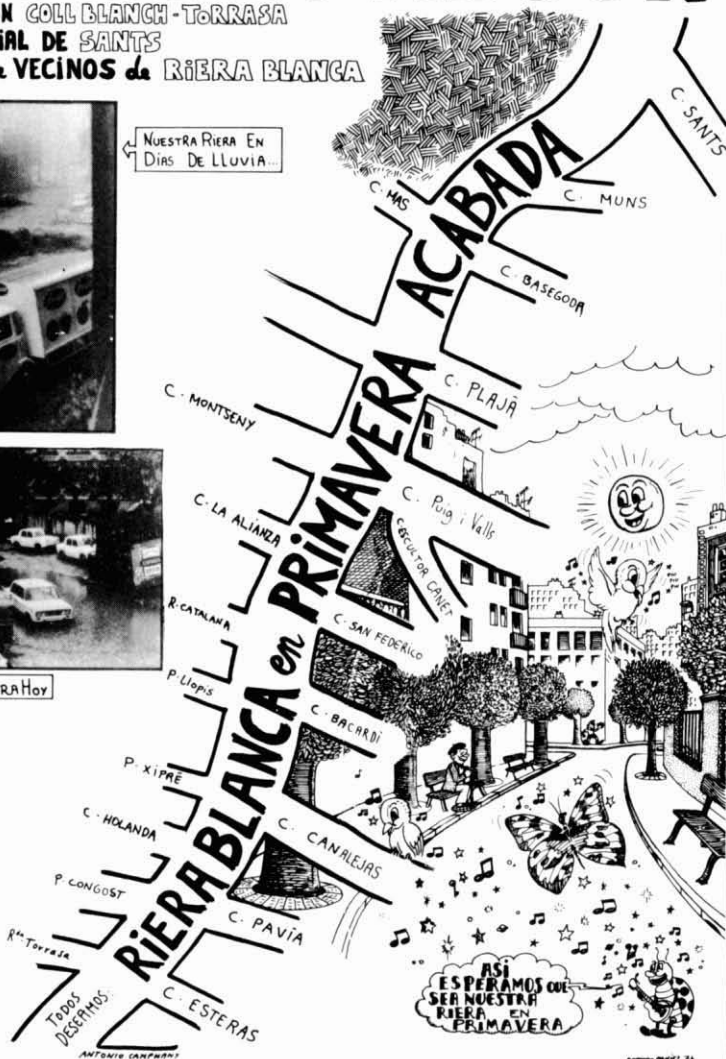
LA ASOCIACION COLL BLANCH-TORRASA
CENTRO SOCIAL DE SANTS
COMISION de VECINOS de RIERA BLANCA

NUESTRA RIERA EN DIAS DE LLUVIA...

NUESTRA RIERA HOY

Cartell reivindicatiu de AAVV Collblanc-La Torrassa, Centre Social de Sants i comissió de Veïns de Riera Blanca. 1974.

Font: Vicenç Ventura

d'agost del 1972 el Ministerio aprova definitivament el Pla. El 25 de setembre del 1972 l'Associació de Veïns convoca una assemblea al Club Pimpinela per decidir què calia fer. Sembla que almenys 300 veïns estaven decidits a prosseguir la lluita.

“Organizamos todo el papeleo y a pesar del miedo que había, la gente nos dejaba fotocopia del carnet de identidad. Hasta cierto punto, era emocionante...”

El 17 d'abril de 1974 el Tribunal desestima els recursos presentats contra el Pla Parcial. Només resta un darrer pas: l'apel·lació al Tribunal Suprem. El govern civil demana dictamen de l'Advocacia de l'Estat i, mentre, queda aturada la seva aplicació. Enguany encara s'està pendent del veredicta del Tribunal Suprem.

L'oposició global al Pla, quant al seu contingut, era l'enorme desproporció entre els objectius que es marcaven i el cost social i econòmic que suposava. Es per això que l'associació encamina la seva lluita cap a obtenir vivenda en el barri pels afectats, circulació i transports al servei del barri i no de Barcelona o d'altres sectors, escoles, sanitat, cultura, zones verdes i zones esportives. Es demanà també que s'eliminessin les indústries sense un augment de població.

Sembla que el barri començà a tenir uns objectius clars, més enllà de portar a terme les impugnacions al Pla. Per primera vegada hi havia una proposta de com es volia el barri, i a partir d'aquest moment la feina de l'Associació de Veïns serà imparable. Plans entorn a urbanisme, neteja, cultura, ensenyament... Per primera vegada es mostraren els dèficits que tenia el barri. Pel que fa a l'ensenyament, coincidia amb l'inici de l'aplicació de la Nova Llei d'Educació promoguda a l'època Villar Palasí. La Nova Llei d'Educació no tenia antecedents en la recent història de la política educativa a Espanya. La seva aplicació, però, trobà dificultats

serioses com a conseqüència de determinats interessos creats i traves financeres.

La manca de places escolars durant la dècada dels setanta era un dels problemes més greus que patia la població de l'Hospitalet, també en el barri de Collblanc-la Torrassa. Veurem ara el paper que tingué l'Associació de Veïns per afrontar aquest dèficit.